

SŁOWO

PRZEDSTAWICIELSTWA

WILNO Sroda 4 września 1929 r.

Witno. Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 4. Telefon: redakcji 17-53, administracji 223, drukarni 508

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 50259. W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego Nr. 20 gr

Opłata pocztowa naliczana ryczałtem. Redakcja rękopiśmienne przesłane zwraca. Administracja nie przyjmuje zamówień na do rozmieszczenia ogłoszeń.

BARANOWICZE — ul. Szepetyckiego — A Łaszuk.
BIENIAKONIE — Bufet kolejowy.
BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
DUKSZY — Bufet kolejowy
GLEBOKIE — ul. Zamkowa, W. Włodzimierow.
GRÓDNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec kolejowy — K. Smarzyński.
KWIENIEC — Sklep tytoniowy S. Zwierzyński.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13, S. Matecki.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIESWIEZ — ul. Ratuszowa, Księgarnia Jaźwińskiego.
NOWOGRODEK — kiosk St. Michalskiego.
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia spółdz. Naucz.
PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Pol. Macierzy Szkolnej.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
ST. SWIECIANY — ul. Rynek 9, N. Tarasiejski.
WILEŃSKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24 F. Juczewski.
WARSZAWA — T-wo Księg. Kol. „Ruch”.
WÓLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryowy jednoczłupkowy na stronie 2-jej i 3-jej 40 gr. Za tekstem 15 groszy. Komunikaty oraz nadesłane milimetry 50 gr. Kronika reklamowa milimetry 60 gr. W N-rach świętecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenia tyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 groszy.

O WYSTAWĘ BAŁTYCKĄ

Kiedy przed kilku laty, umiściliśmy poraz pierwszy (w „Słowie” i „Kurjerze Poznańskim”) artykuły o możliwościach turystycznych w Polsce, było to jeszcze owym przysłowiowym — przynajmniej, o ile chodzi o Wilno, głosem wołającego na puszczy. Dziś nie tylko cała prasa poświęca bardzo wiele uwagi turystyce polskiej ale i najwięksi sceptycy ze sfer przemysłowo-handlowych widzą dużą w tym kierunku przyszłość. Według statystyki włoskiej, w 1927 r. zwiedziło przeszło 250.000 cudzoziemców podczas kiedy Włochy milion. Zważywszy że bogactwo obiektów turystycznych dzie sięciokrotnie większe jest we Włoszech niż w Polsce, należy uznać te 20 proc. ruchu włoskiego za nader pomyslny dla nas.

Jeszcze większy bodziec do rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce dała Powszechna Wystawa Krajowa. W roku 1929 ilość gości cudzoziemskich w Polsce można śmiało obliczać na milion ze znaczną już kwotą amerykańską. Od P.W.K. znacznie się zapewne era normalnego rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce. Jeżeli utrzyma się ona na cyfrze tylko pół miliona turystów, będzie to ogromna pozycja w rubryce dochodu narodowego.

Wilno jest niewątpliwie jednym z tych miast polskich, którego wartość turystyczną jest największą, ale którego turystyczne zaniedbanie bodajże się tej wartości równa. Ciężka i mało przesiebiorcza natura przeciętnego wilanina, mało jest naogół skłonna do inicjatywy. W dodatku cała stara generacja kupców i przemysłowców wileńskich żyje jeszcze reminiscencją lat przedwojennych, kiedy to Wilno kroczyło drogami miasta handlowo - przemysłowego, ani śniąc o turystyce.

A chciałoby się przecież przypomnieć wileńskim na ciężkie czasy stękać, iż był i w powojennych dziejach Wilna taki jeden okres kiedy owa „wileńska senność” została przetrwana, kiedy miasto nasze żyło naprawdę. Był to niezapomniany czas „Targów Wileńskich”. One to najdobitniej wskazywały w jakim kierunku iść winna nasza troška o miasto, gdyż pomimo absolutnie niedostatecznej reklamy przyciągnęły do Wilna dziesiątki tysięcy gości.

Dla zapoczątkowania jednak na przyszłość nowej ery w życiu Wilna nie wystarczą nam już skromne Targi Regionalne. Należy wykorzystać fakt regionalnego pokrewieństwa Wilna z pojezierzem bałtyckim i zainicjować bałtyckie P.W.K. przy udziale Łotwy, Estonii, Finlandji i Szwecji, ewentualnie Prus Wschodnich.

Projekt ten (nie przesądając narazie terminu realizacji) nie jest tak trudny do realizacji, jak się na pierwszy rzut oka wydaje. Organizatorzy PWK. użyłszyby nam zapewne i swego doświadczenia i swoich pomocników dla zrobienia W.B. po polsku. Nasze dobre obecnie stosunki z państwami bałtyckimi, oraz własny interes przemysłowy tych krajów, każe mi wierzyć, że ich odpowiedź na tego rodzaju propozycję byłaby przychylna... tembardziej że celem rekompensaty ekonomicznej tych państw, statut „Wystawy Bałtyckiej” mógłby przywidywać kolejną wystawę w Rydze, Tallinie, Helsingforsie i Stokholmie (ew. w Królewcu).

Łącząc z Wystawą Bałtycką możnaby zapoczątkować cały szereg festynów turystycznych, na które francuskie, włoskie i szwajcarskie miasta ściągają rokrocznie w pewnych okresach turystów zagranicznych. Wrazie udania się takiej imprezy Wilno zyskałoby ogromny kapitał inwestycyjny na kapitalny remont swoich wartości turystycznych, nie mówiąc już o tem, że „Wystawa Bałtycka” w jeszcze większym stopniu, niż Targi Wileńskie przyczyniłaby się do uporządkowania miasta.

(dalszy ciąg na str. 10-11)

WITAJCIE!

DZIŚ PRZYJEJĄ DO WILNA CZŁONKOWIE PARLAMENTU FRANCUSKIEGO. NIEGDYS GENJUSZ MILITARNY FRANCJI UOSOBIONY W POSTACI NAPOLEONA UCZY NAŚ WOJOWAĆ. WSPOMINAMY O TEM SPIEWAJĄC NASZ HYMN NARODOWY. TUTAJ W WILNIE ZACZYNAJĄ SIĘ TE DWIE DROGI, KTÓREMI NAPOLEON SZEDŁ I WRÓCIŁ, MOŻE WIĘKSZY JESZCZE. DZIŚ FRANCJA NAS UCZY SZTUKI POKOJU.

WITAJCIE PANOWIE, PRZEDSTAWICIELE WIELKIEGO, SZLACHTNEGO NARODU FRANCUSKIEGO. MY W TYM JEDYNYM KRAJU W EUROPIE, ZIEMI WILEŃSKIEJ, KTÓRY POMIMO WSZYSTKICH WYSŁÓWÓW NIE MA GRANICY PRAWDZIWIE POKOJOWEJ, CHOCIAŻ NIEGDYS POLSKA I LITWA TWORZYŁA JEDNO PAŃSTWO JAK ANGLJA I SZKOŁCJA, LUB FRANCJA I BRETAGNIA, MY MAMY WSZYSTKIE POWODY SOBIE ŻYCZYĆ, ABY TEN POKÓJ, KTÓREGO I WY JESTESCIE TAK GÓRĄCYMI ZWOLENNIKAMI PANOWAŁ INTEGRALNIE WSZĘDZIE I DLA WSZYSTKICH.

RAZ JESZCZE WITAJCIE.

ECHA STOLICY Z ZA KORDONÓW

P. Prezydent Mościcki w Spałe

WARSZAWA. 3.9. Pat. Dżś o godz. 15 Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie p. Mościckiej oraz adiutantów przybył do Spała. Celem wizyty był wyjazd do miejscowości Caleskiego i kpt. Suszyńskiego opuścił po jednodniowym pobycie w Spałku, udając się samochodem do Spały.

Przyjęcie u ministra Składowskiego

Dn. 2 b. m. minister spraw wewnętrznych, gen. Składowski przyjął posła Zielińskiego i p. Rakowskiego — przedstawicieli federacji pracy na Śląsku. Delegacja przedłożyła p. ministrowi statut federacji pracy na Śląsku do zatwierdzenia, oraz adres kolejarzy śląskich do rządu.

Wyjazd ministra Prystora

Agencja Wschodnia donosi, że p. min. Prystor samochodem udał się na wizytację podległych mu urzędów. Kierunek podróży p. ministra zachowany jest w ścisłej tajemnicy. Nieobecność p. ministra w Warszawie potrwa około 10 dni.

Z pobytu parlamentarzystów francuskich w Warszawie

W operze i u p. Laroche

WARSZAWA, 3.9. Pat. Wczoraj wieczorem goście francuscy obecni byli na przedstawieniu galowym w operze, a następnie udali się do ambasady francuskiej, gdzie u państwa ambasadora Laroche spędzili wieczór. W zebaniu temu wzięli udział: p. premier Świątalski, p. minister Staniewicz, podsekretarz stanu Ministerstwa Spraw Zagranicznych p. Wysocki, podsekretarz stanu Ministerstwa Sprawiedliwości p. Steczkowski, przedstawiciele Sejmu i Senatu z marszałkiem Daszyńskim na czele, wyżsi urzędnicy Ministerstwa Spraw Zagranicznych, przedstawiciele świata politycznego, prasy i t. d.

Śniadanie u premiera Świątalskiego

WARSZAWA, 3.9. Pat. Pan prezes Rady Ministrów K. Świątalski i jego małżonka podejmowali w dniu dzisiejszym o godz. 13 w słońcach Prezydium Rady Ministrów śniadaniem parlamentarzystów francuskich. Oprócz p. Premiera i jego małżonki oraz gości francuskich, obecnych między innymi na śniadaniu kilku członków rządu, marszałek Sejmu Daszyński, postowie Radziwiłł i Dębski, sen. Lubomirski, przedstawiciele ambasady francuskiej i ambasador Laroche, szef gabinetu ministra spraw wojskowych pp. Beck oraz wyżsi urzędnicy prezydium Rady Ministrów i MSZ. z sześciu gabinetu premiera Paciorewskiego oraz sześciu protokółu dyplomatycznego Romerem na czele.

W Tow. Polsko-Francuskim

WARSZAWA, 3.9. Pat. Dżś o godz. 17 Towarzystwo Francusko-Polskie podejmowało delegację parlamentarzystów francuskich herbatką w hotelu „Polonia”. Zebrańki zaszczylił swą obecnością ambasador Laroche, wiceprezydent miasta Bledowski, szef protokołu dyplomatycznego MSZ. Romer, pos. Radziwiłł i inni. Prezes T-wa Polsko-Francuskiego mec. Konic wygłosił na które goście powitalne przemówienie na które odpowiedział imieniem grupy parlamentarnej francusko-polskiej deputowany Cey.

Posiedzenie grupy parlamentarnej w Sali Senatu

WARSZAWA, 3.9. Pat. Dżś o godz. 7.30 wiecz. w sali Senatu odbyło się posiedzenie grupy parlamentarnej francusko-polskiej pod przewodnictwem pos. Radziwiłła, posiadającego przy stole prezydium w imieniu grupy polskiej i pos. Locquin w imieniu grupy francuskiej. Pierwszy przemawiał pos. Graliński, podkreślając głęboko odczuwaną sympatię najszerzych mas i warstw narodu polskiego do narodu francuskiego.

Odjazd do Wilna

WARSZAWA, 3.9. Pat. Po spożyciu kolacji w gmachu Sejmu w towarzystwie posłów i senatorów polskich parlamentarzystów francuscy odjeżdżają o godz. 23.55 do Wilna.

Zgon d-ra Jana Steczkowskiego

KRAKÓW, 3.9. Pat. Dżś zmarł w Krakowie po długiej chorobie dr. Jan Kanty Steczkowski w wieku lat 67.

Ufaskawienie 4 laudyników

Z Kowna donoszą: 1 września została ufaskawiona i zwolniona z więzienia następujący wybitni działacze z partji laudyników: dr. Pajajis, b. porucznik Thornau Żemaitis, Kaunekis i Komaras. Ludowy ci w 1927 r. byli skazani na bezterminowe więzienie za próbę zorganizowania powstania. Niedawno podali oni na imię prezydenta państwa podanie o ułaskawienie, które prezydent uwzględnił. Dr. Pajajis w najbliższym czasie wyjeżdża zagranicę.

Aresztowanie 33 komunistów w Kownie

KOWNO, 2. IX. PAT. W czasie wczorajszych manifestacji komunistycznych policja aresztowała 33 osoby, w tem 28 żydów.

Budowa tramwaju w Kownie

Z Kowna donoszą: Wczoraj w Zarządzie Miejskim odbyła się wielka narada w sprawie budowania tramwaju elektrycznego.

Narada została zwołana celem ostatecznego zdecydowania, czy dla Kowna niezbędnym jest wprowadzenie tramwaju elektrycznego, czy też może się miasto bez tego obyć. W naradzie brali udział przedstawiciele Związku Inżynierów inż. Szlager, Zarządu Kolejowego Wojtkiewicz, Zarządu pocztowo-telegraficznego inż. Gaigalis, Burmistrz Miasta Wilejszys, członek Zarządu Miejskiego Rogiński i inżynierowie miejscy. Większość członków narady wypowiedziała się za koniecznością wprowadzenia tramwaju w związku z tem, iż wobec stałego wzrostu ludności autobus nie wystarczą dla jej potrzeb komunikacyjnych.

Pozatem tramwaj elektryczny nyma miastu bardziej wielkomiejski wygląd. Po zdecydowaniu konieczności dla miasta tramwaju narada z kolei przeszła do rozważenia projektu budowy tramwaju i kosztorysu tego przedsięwzięcia.

Kosztorys przewiduje sumę 4 i pół miliona litów celem przeprowadzenia linii plac Ratuszowy — Ponieważ oraz specjalnej linii na Zieloną Górę.

Oprócz tej sumy wypadłoby mieć jeszcze 2 i pół milj. litów celem odpowiedniego zabudowania ulic. Postawiono następnie zwołać ponowną naradę celem ostatecznego rozważenia kosztorysu i zdecydowania czy budowę tramwaju należy przekazać koncesjonariuszom, czy też miasto samo powinno się tego podjąć.

„Duch Litwy”

Z Kowna donoszą: Jak podają pisma, do lekarza w Popielanach Januszewicza niedawno przyjechała w gościnie obywatelka Polski Irena Pogorzelska. W przedzeniu święta narodowego nieznaną złościcy wybił szyby w oknie tego pokoju, w którym zamieszkała Pogorzelska i wrzucił butelkę z kartką treści nast.: „Precz z Księstwami warszawskimi! Dopóki Wilno nie zostanie wrócone Litwie, nie chcemy w dzieć w Litwie wyrzutków warszawskich”. Podpis pod kartką brzmiał: „Duch Litwy”.

Nowy przedstawiciel Z. S. S. R. w Rydze

MOSKWA, 3.9. Pat. Przedstawicielem pełnomocnym Z. S. S. R. na Łotwie mianowany został Aleksy Świdzki.

Nabożeństwo żałobne w Rewlu

Z Rewla donoszą: We środę odbyła się narada żydowskiej rady kulturalnej, poświęcona wypadkom w Palestynie. Na zebraniu jednogłośnie uchwalono urządzić w synagodzie nabożeństwo żałobne za ofiary nieporządków w Palestynie.

X Ogólne Zgromadzenie Ligi Narodów

O CZEM MÓWIŁ MAC DONALD?

GENEWA. 3.9. (PAT). Zgromadzenie Ligi Narodów zebrało się o godz. 16. Mac Donald wygłosił przemówienie, w którym zobrazował drogę, jaką przebyła instytucja genewska od roku 1924 i oświadczył, że podstawy pokoju międzynarodowego są solidne i poważne. Mówca dodał, że nad sytuacją pańuje całkowite zagadnienie bezpieczeństwa. Pakt paryski stanowi nową fazę organizacji pokojowej. Zdaniem Mac Donalda, Anglja nie wyciągnęła korzyści ze swych eks - sprzymierzeńców i eks-nieprzyjaciół. Niedawne i nowe nieporozumienia nie przeszkadzają wspólnej pracy w Genewie. Mac Donald odzywał się z uznaniem o działalności Jasparsa i wyraził życzenie, aby układy haskie były jak najprędzej ratyfikowane. W końcu Mac Donald powiedział, iż Anglja z dumą myśli o tem, że pierwszy angielski batalion okupacyjny wyruszy w drogę już w przyszłym tygodniu.

Sprawa rewizji statutu Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze

GENEWA. 3.9. Pat. Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje: Pierwsza komisja Zgromadzenia Ligi Narodów—prawnicza wybrała na wice-przewodniczącą posła Limburga (Holandja), komisja zaś budżetowo-finanowa—bułgarskiego ministra finansów Molowa. Komisja prawnicza zajmie się przedewszystkiem sprawą rewizji statutu trybunału haskiego oraz sprawą przystąpienia Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej do Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej. Poza tem komisja zajmować się będzie zagadnieniami stopniowej kodyfikacji prawa międzynarodowego w związku z pracami przygotowawczymi do zwołania międzynarodowej konferencji dla prac kodyfikacyjnych.

Jeszcze sprawy na porządku dziennym

Rada Ligi Narodów przystąpi, o ile możność, jeszcze w tygodniu bieżącym do zajęcia się sprawą optantów węgierskich, co, wobec rozbieżności bezpośrednich rokowań między Węgrami a Rumunja, doprowadzi do ponownych startów w tonie Rady. Na posiedzeniu komisji finansowej bułgarski minister finansów Molow przedstawił wyczerpujące sprawozdanie o położeniu finansów Bułgarii. Trzecia komisja Zgromadzenia Ligi rozbrojenia postanowiła zająć się przedewszystkiem sprawą handlu bronią i prywatnej fabrykacji broni oraz materiału wojennego.

UDZIAŁ I PRACE CZŁONKÓW DELEGACJI POLSKIEJ W KOMISJACH.

GENEWA. 3.9. (PAT). Członkowie delegacji polskiej zostali podzieleni przy pracach w komisjach Zgromadzenia w następujący sposób: w komisji pierwszej, prawnej, obradującej pod przewodnictwem Scaio pracują prof. Rostworowski, Rundstein i zastępca Potulski. W komisji drugiej organizacyjnej pod przewodnictwem Szwajcara Moty pracują p. Gliwie, któremu przydzielono specjalne zagadnienia finansowe oraz jako zastępcy pp. Roman, Chrzanowski, Benis i Mościcki. W komisji trzeciej rozbrojenia pod przewodnictwem Benesa pracują min. Sokal, zastępcy gen. Kasprzycki, prof. Rostworowski, radca Gwiazdowski, kom. Solski, Dygat i kpt. Poncet de Sandoz. W czwartej komisji budżetowej pod przewodnictwem Duńczyka Molik ogo — pos. Modzelewski oraz jako zastępca p. Szumlakowski. W piątej komisji społecznej pod przewodnictwem Irlandczyka O'Sulliwana pracuje p. Chodźko, jako zastępca p. Sokołowski. W komisji szóstej politycznej, obradującej pod przewodnictwem de legata belgijskiego Jansona, zasiada min. Zaleski, a jako zastępcy — pos. Arciszewski, nac. Tarnowski i radca Mhlstein.

Minister Benesz wyjechał do Genewy

PRAGA, 3.9. Pat. Minister Benesz wyjechał dziś w południe do Genewy, gdzie—jak wiadomo—wybrany został przewodniczącym trzeciej komisji rozbrojenia Zgromadzenia Ligi Narodów.

Stresemann opuścił już Berlin.

BERLIN, 3.9. Pat. Po posiedzeniu gabinetu Rzeszy min. Stresemann wyjechał dziś wieczorem do Genewy.

ANGLJA WOBEC SPRAW MNIEJSZOŚCIOWYCH W OPINII CZECHÓW.

PRAGA, 3.9. (PAT). „Lidove Listy” w artykule wstępnym wskazują, że stanowisko przeciw Francji, jakie zajęła Anglja w Hadze, przenosi się obecnie na teren Ligi Narodów do Genewy. Widoczne jest—mówi pismo — że angielskie zainteresowanie się kwestiami mniejszościowymi ogranicza się wyłącznie do Polski, Rumunji, Czechosłowacji i Jugosławji, a zatem do państw, będących z Francją w przyjaznych stosunkach. Imperjum brytyjskie obejmuje wiele narodów, o których szczęście angielski zmysł sprawiedliwości daleko mniej się troszczy niż o szczęście Węgrów w Czechosłowacji. Z tego punktu Czechosłowacja patrzyła na ideową wartość angielskiego zainteresowania się mniejszościami i z tego punktu widzenia śledzić będzie postępowanie Anglii w Genewie w sprawach mniejszościowych.

Zapomniane sprawy na Konferencji Haskiej

BERLIN, 3.9. (PAT). „Local Anzeiger” przynosi za Telegraphen Union depeszę z Londynu, w której powiada się na „Daily Telegraph” ptytacza, że konferencja haska zapomniała w ostatniej chwili załatwić dwie rzeczy, a mianowicie wyznaczyć nową kwotę ewakuacji nadreńskiej na okres po ewakuowaniu strefy drugiej, oraz zapomniała objąć ewakuację przyczółka mostowego pod Kehl. „Local Anzeiger” przytacza równocześnie oświadczenie półtorodowe, która ewakuację tego przyczółka nazwała rzeczą zrozumiałą samą przez się. Dziennik oświadcza jednak dalej iż rzecz ta bynajmniej sama przez się zrozumiała nie jest i że Angljcy nie wysłali sobie z palca tych wiadomości, a musieli je raczej wziąć od Francuzów. Dziennik zwraca uwagę, że ten kawalek terytorjum badenkiego położony między Kehl, Offenburg i Lahr, nazwany przez Francuzów przyczółkiem strassburskim, traktowany był przez władze okupacyjne francuskie od samego początku zupełnie inaczej, niż reszta terytorjum okupowanego. Przyczółek ten nie podlega wojskowemu władze okupacyjnej, lecz bezpośrednio dowódcy Strassburga. Międzypaństwowa komisja nadreńska przy okazji wydawania dekretów, rozciągających się także na ten przyczółek, wskazała o wyrażenie w swych dekretach, że dekrety te wykonawane były drogą okrężną poprzez władze strassburskie. Władze okupacyjne zatem — zdaniem „Local Anzeiger” — traktowały obszar tego przyczółka, jako należący do terytorjum okupowanego. Dziennik atakuje z tego powodu ministra Wirtha, który sam jest badenijczykiem, zarzucając mu, że mógł zapomnieć o tej tak ważnej sprawie.

ODPOWIEDZ NA ATAKI PRASY PRAWICOWEJ.

BERLIN, 3.9. (PAT). Komunikat półtorodowy, wydany w odpowiedzi na ataki prasy prawicowej, oświadcza kategorycznie, że ewakuacji przyczółka mostowego w Kehl jest niewątpliwą, ponieważ przyczółek ten należy do strefy trzeciej. Wyraźnie wymieniane tego przyczółka w układach haskich było rzeczą zupełnie zbyteczną. Jednocześnie biuro Wolfa podaje z Londynu doniesienie Reutera, stwierdzające, że istotnie co do przeniesienia siedziby międzyalankkiej komisji nadreńskiej z chwilą ewakuacji strefy drugiej decyzja nie zapadła, jednakże sprawa ta nie jest uważana za sprawę pilną.

Ks. Seipel o sytuacji w Austrii

Bez rozlewu krwi nie da się rozbroić ani Heimwehry ani Schutzbundu

WIENIĘ, 3—9. Pat. W wywiadzie z korespondentem „Daily Telegraph” oświadczył b. kanclerz ks. Seipel, że związek chłopski proponuje plebiscyt w sprawie rewizji konstytucji. Wyniki takiego plebiscytu socjaldemokrata nie mogą ignorować. Ks. Seipel jest za natychmiastowym rozwiązaniem parlamentu. W końcu zauważył ks. Seipel, że bez rozlewu krwi nie da się rozbroić ani Heimwehry, ani Schutzbundu. Należy leczyć chorobę samą, a nie jej symptomy w formie zbrojnych organizacji.

Co słychać w Mandżurji?

Wojska sowieckie posuwają się na pozycje

WIENIĘ, 3—9. Pat. Dzienniki podają wiadomość z Londynu, zacierpniętą ze źródeł japońskich o nadchodzeniu rosyjskich formacji wojskowych do prowincji Czeczuu. Równocześnie donoszą, że armja tybetańska posuwa się ku wschodowi i obsadziła miasto Patung w prowincji Czeczuu. Powody tych ruchów wojsk nie są jeszcze znane.

Jeżeli przy omawianiu projektu „Wystawy Bałtyckiej” poruszyłem głównie momenty turystyczne — nie oznacza to wcale iżbym nie doceniał handlowo - przemysłowych korzyści płynących z tej imprezy. Dla ożywienia stosunków gospodarczych Polski z pojezierzem bałtyckim „Wystawa Bałtycka” w Wilnie może mieć bardzo wi lkie znaczenie. Ustępuję jednak głos w tej materji pp. ekonomistom wileńskim. Wystawa mogłaby mieć również i pewne znaczenie polityczne. O ile np. w Wystawie Bałtyckiej zgodziłby się wziąć udział „Prusy Wschodnie” — wzajemna wymiana wizyt Wilno — Królewiec mogłaby się może przyczynić do złagodzenia nastrojów w tej najbardziej antypolskiej dzielnicy Niemiec. O dodatnim wpływie proponowanej przezemnie imprezy na zacienienie węzłów kulturalno - ekonomicznych z innymi państwami bałtyckimi — mówić chyba nie trzeba.

Kilka uwag na zakończenie. Żywioły nercyjne i bierne lubią postękać na „projektomanję”, jakkolwiek i „Targi Wileńskie” i P.W.K. mogłyby już przyczynić świat do tego, że i polskie słowa stają się ciałem. Pomyśli się też i tak o autorze: „piszesz bratku, to i rob że sam”. I to jest błądem. Dziennikarz jest tylko tą iskrą, która zapala benzynę samochodu. Benzyna i motor Wystawy Bałtyckiej — to pp. działacze społeczni i przemysłowi. W. B. musi być dziełem rąk fachowców. Na ich sąd zdaje swój projekt i ich krytyczną ocenę oczekuje. Kazimierz Leczycki.

Minister Zaleski o wynikach konferencji haskiej

Przed wyjazdem z Hagi do Genewy u dzielił min. Zaleski korespondentowi Il. Kur. Codz. wywiadu na temat rezultatów zakończonej konferencji. Po charakterystyzowaniu przebiegu prac konferencyjnych p. minister w niniejszym wywodzie omówił stanowisko Polski, znane już z deklaracji ogłoszonych poprzednio, poczem przeszedł do sprawy ewakuacji Nadrenji.

— Jak wiadomo — brzmiała odpowiedź ministra — już w chwili podpisywania traktatu wersalskiego aljanci wyjaśnili Niemcom, i to całkiem formalnie, od czego uzależniają wycofanie swoich wojsk z Nadrenji. Wtedy już była związana ewakuacja z dniem przystąpienia Niemcy do wykonania klauzuli reparacyjnej. Przyjmując plan Younga, Niemcy dali w tym względzie gwarancje, uznane przez aljantów za wystarczające. Ewakuacja Nadrenji jest logicznym wynikiem tego stanu rzeczy.

— A sprawa bezpieczeństwa?

— Nie przysadzajmy. Przypuszczam, iż chodzi o bezpieczeństwo z punktu widzenia wojskowego, gdyż bezpieczeństwo prawne zawarte jest w pakcie Kelloga, nie mówiąc już o pakcie Ligi Narodów, którego artykuł 10 zostało się niedocenywaniem. Pozostawiając jednak na boku sprawy prawne, musimy sobie jasno postawić, że ewakuacja w każdym razie nastąpiła w roku 1935. (Nie podobna bowiem przyszczać, żeby Niemcy do tego czasu nie dostarczyli pewności zapłaty). Przecież nie można przypuszczać, żeby w tych niespełna pięciu latach kłótniewia chciał i mógł narazić świat na wstrząsienia podobne do tych, które przeżywałyśmy w czasie wielkiej wojny. Dlatego też traktując sprawę z punktu widzenia czysto realnego, musimy stwierdzić, że ewakuacja Nadrenji bezpieczeństwa Polski, ani z punktu widzenia prawnego, ani taktycznego nie zmienia. Zapewne dużo jest jeszcze do zrobienia na drodze bezpieczeństwa z punktu widzenia ogólnego ale w tej dziedzinie Polska zainteresowana jest narówni z innymi państwami. Nie będziemy ustawiali w pracy na tej drodze, uważając za najdonioślejszy dla niej etap, powrót do protokołu genewskiego. Nim to jednak nastąpi trzeba dodatkowo zabezpieczyć pokój na drodze sojuszów. Serdeczne stosunki nasze z Francją które się tak dobitnie ujawniły w czasie konferencji haskiej, jak to pan miał możność stwierdzić z wydanego wspólnie komunikatu, są najlepszym zapewnieniem utrzymania pokoju tak bardzo potrzebnego dla Polski i Europy.

Wycieczka tej grupy pedagogów zagranicznych, zaproszonych przez M-stwo W. R. i O. P.

WARSZAWA, 2.9. Pat. W dniu 2 b.m. zakończyła swój pobyt w Warszawie pierwsza grupa pedagogów zagranicznych, z oproszona przez Ministerstwo WR. i O. P. Po obejrzeniu P.W.K. w ciągu trzech dni wycieczka zwiedziła szkoły, ośrodki wychowania fizycznego, zabytki Warszawy i okolicy. Goście w dniu 1 b.m. byli na przyjęciu u prezydenta miasta wraz z parlamentarystami francuskimi. W dniu 2 b.m. prof. Weber na zebraniu urzędników Ministerstwa WR i OP. wygłosił odczyt na temat prądów reformatorskich w szkolnictwie francuskim. Tegóż dnia goście wyjechali do Krakowa i Zakopanego.

Wycieczka przemysłowców i finansistów holenderskich

WARSZAWA, 2.9. Pat. Dnia 4 b.m. przybyła do Polski wycieczka przemysłowców i finansistów holenderskich.

Rejestrowy zastaw rolniczy

W sierpniu r. b. Bank Polski przystępuje do ponownego uruchomienia kredytów na dyskonto weksli zabezpieczonych rejestrowym zastawem rolniczym...

korzystania z nowych pożyczek w obecnym sezonie. Na terenie województwa poznańskiego i pomorskiego zabezpieczanie kredytów rolniczych zastawem było poprzednio dopuszczone bądź w for-

mie rejestrowego zastawu rolniczego, bądź też w formie t. zw. umowy kupna zabezpieczającego. Przy nowych kredytach na zastaw zboża Bank Polski będzie przyjmował tylko weksle, zabezpieczone rejestrowym zastawem rolniczym.

Przyjazd deputowanych francuskich

Dziś przybywa do Wilna pociągiem specjalnym wycieczka deputowanych francuskich zwiedzających Polskę. Wycieczkę towarzyszy ks. Eustachy Sapieha oraz siedmiu urzędników Min. Spraw Zagranicznych.

Na dworcu udekorowanym flagami o barwach narodowych polskich i francuskich powita gości komitet przyjęcia in corpore z prezydentem miasta p. Folejewskim na czele.

Po wygłoszeniu przemówień powitalnych zakończonych hymnami odegranymi przez orkiestrę wojskową goście odjadą przez Ostrą Bramę do hoteli Europejskiego i Georges'a.

W programie pobytu przewidziane jest zwiedzenie miasta, Katedry, Góry Zamkowej, kościołów: św. Anny, Piotra i Pawła, Uniwersytetu i t. d. Wieczorem w górnej sali hotelu Georges'a odbędzie się obiad wydany przez komitet przyjęcia, o 21 godz. zaś raut.

Jutro wycieczka zwiedzi Troki, poczem podejmowana będzie obiadem przez p. Wojewodę. Wieczorem goście odjadą do Warszawy.

KRONIKA

ŚRODA 4 DZIS Wschód s. g. 4 m. 32 Zach. s. o. g. 18 m. 04 Rozalji, jutro Wawrzyńca

Spostrzeżenie meteorologiczne Zakładu Meteorologii U. S. B. z dnia 3—IX. 1929 r.

Table with meteorological data: Ciśnienie średnie w m, Temperatura średnia, Opad za dobę w mm, Wiatr przeważający, Uwagi: Pochmurno, w nocy burza.

URZĘDOWA — Lotna inspekcja trzech powiatów. W dniu 1 i 2 bm. wojewoda Raczkiewicz...

MIĘS — (o) Ułatwienie dla płatników podatków miejskich. Magistrat m. Wilna podaje do wiadomości...

(o) Jeszcze o asfaltowaniu ulic. Jak się dowiadujemy, odbyły w dniu 31 sierpnia przetarg miały na celu zaasfaltowanie w tym roku...

— Terminowe spłacanie długów przez samorządy miejskie. Władze wojewódzkie otrzymały z Min. Spr. Wewn. Okólnik...

RÓŻNE. — Depesza rabina Jerozolimy do rabina Wilna. Znanymi rabinami Grodzieński...

— Gmina żydowska na rzecz ofiar walk w Palestynie. Na onegdajszym posiedzeniu zarządu gminy żydowskiej...

— Wycieczka litewskiego gimnazjum ryskiego do Wilna. Z początkiem roku szkolnego gimnazjum litewskie w Rydze...

Zamiast nekrologu — kilka wspomnień

Z naszego zacisznego wileńskiego światka, tak nieobfitującego w siły społeczne, ubywa jedna z najcichszych i najczystszych postaci...

S.p. Teofila Szopę spotykałem kilkakrotnie. Najbardziej może wrażliwością mi się w pamięć pierwsze spotkanie w r. 1913, kiedy śp. zmarły wygłaszał odczyt na zebraniu młodzieży narodowej...

Rozrost pracy społecznej w ostatnich latach umożliwił mi powrót do zaniedbanej ongiś pro publico bono pracy zawodowej. Wracając więc do architektury, marzy o architektonicznej rozbudowie Wilna...

Niech Mu ziemia wileńska dla której i w złej i w dobrej doli pracował lekka będzie.

Z SĄDÓW

LAPOWKI ZAWIÓDŁY GO NA ŁAWĘ OSKARŻONYCH.

Funkcjonariusz agencji pocztowej w Olanach Miennicki wpadł na wcale niezły pomysł polegający na tym, że każdy z interesantów odbierający list pieniężny obowiązany był płacić specjalny podatek...

— Nowy haracz miejski. Do lipca br. Magistrat nasz ściągając zaległe podatki na które nie było t. zw. zajęcia doliczył tylko 2 proc. kary miesięcznie...

— (b) Badania stanu handlu ulicznego. Policja przeprowadziła badania stanu sanitarnego handlu na ulicach, jako też koszu w których towar sprzedawany się znajduje...

— Nabożeństwa z okazji rozpoczęcia roku szkolnego. Wczoraj z okazji rozpoczynającego się nowego roku szkolnego odprawione zostały we wszystkie kościołach parafialnych nabożeństwa...

— Kursy dla dorosłych przy gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego. Dyrekcja podaje do wiadomości słuchaczy, że rok szkolny już się rozpoczął...

— Przedszkola Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki. Zarząd Koła Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki przypomina rodzicom dzieci w wieku od 4 do 7 lat...

— (a) Ultimatum dla banku drobnych handlarzy. Odbyło się zebranie wierzycieli likwidującego się banku drobnych handlarzy...

— (b) Kierownik apteki miejskiej zwolniony za kaucją. Jak się dowiadujemy aresztowany w związku z ujawnieniem nadużyć w aptece miejskiej...

— Teatr Miejski „Lutnia”. Koncert znakomitego kwartetu Glazunowa. W poniedziałek 9 września wystąpił po raz pierwszy w Wilnie znakomity kwartet Glazunowa...

— Odwołanie wieczorów Zuli Pogorzelskiej. Z powodu choroby artystki teatru Qui pro Quo Z. Pogorzelskiej zapowiedziane w Teatrze Lutnia dwa jej występy zostały odwołane.

— Plomien miłości. Miejski — Przenaczenie. Lux — z dymem pożarów. Piccadilly — Siedmy cud świata (Grobowiec najdroższej żony maharadży).

— Powojenny mężczyzna. Ognisko — Noce Florencji (Liliana i Dorota Gish). Świątówid — Nie ożenię się.

Advertisement for Stanisława Burhardtowa, Nadzieja z Szwanebachów. Zmarła 2 sierpnia 1929 r. w Sanatorium La - Roche pod Paryżem.

Na srebrnym ekranie

„Przenaczenie” w Kinie Miejskim.

Na tle powieści Leo Belmonta, jakaś anonimowa krajowa wytwórnia filmowa wykonała obraz, który z przyjemnością się ogląda. Dwanaście aktów bardzo dobrych technicznie...

CHODZĘ PO MIESCIE..

JAKŻE BĘDZIE Z WODĄ

Mało kto z mieszkańców śródmieścia, zwłaszcza szczęśliwych posiadaczy wodociągów, zdaje sobie sprawę jakie udręki zniszczenia muszą mieszkańcy przedmieść Wilna z racji braku tak elementarnej produktu, jak woda.

Przyznam się, że i na mnie wiadomość o braku wody w Wilnie, w pierwszej chwili, gdy ją posłyszałem, mało wydała się prawdopodobną. Bo jakżeż? Czemu jak czemu, ale wody to już na kuli ziemskiej mamy pod dostatkiem. Dość spojrzeć na globus. A jednak...

— Jednak faktem jest, że wszystkie niemal przedmieścia Wilna mają kłopot z tem, skąd brać wodę, wodę dla celów spożywczych.

Wzięmy na przykład takie dzielnice jak Zarzeczce, jak Równie Pole. Na Zarzeczcu powstał specjalny zakład „nosi i wozowodów”. Uprawiają go przezwaźnie kobiety.

Chcesz się napić herbaty, trzeba ci wody do obiadu, bieżnij na ulicę, wypatrzy babę z wiadrami, albo z beczką na dwukółce, krzykz ile ci sił starczy — może się zbliży, może podjedzie i będziesz mógł za gotówkę wody kupić.

Teraz mamy czas robót w polu, otóż całe zastępy zawodowych dostarcycieli wody, wyemigrowały na wieś, na lepsze zarobki.

Woda tedy zdrożała, a kto za nią płacić nowych cen nie chce, ten sam z wiadrami do krynicy biec musi. A do krynicy czasem i pół kilometra i kilometr. Cóż robić? Jak trzeba — to trzeba.

Na Równem Polu znowu inna sytuacja. Tam ludzi zamownych, takich, co i za wodę nawet płacić mogą — mało. Tam każdy na swoją rękę o nią się stara.

— Ale gdzie na Równem Polu woda? Albo ja wiem.

Mało kto wie, że w pobliżu miejscowości, w których, wie o tem, bo jej nawet na miejscu nie szuka się.

Spotykaliśmy osobiciele w tym roku ludzi z noskami w lasach za Antokolem. Nie przychodzili mi na myśl pytać co to spacer z wiadrami po lesie oznaczają.

Raz jednak zainteresowałem się tem. Okazało się, że to mieszkańcy Równego Pola aż na Antokół po wodę chodzą po górach i wagażach gajów antokolskich, a potem po dwa i więcej kilometrów do domów pełne wiadra dźwigają.

Sprawa wody — to jeszcze jedna osobliwość naszego Wilna.

Dwustutysięczne miasto nie mogące zapożyczyć tak prymitywne potrzeby swych obywateli, jak woda — to istnieć coś, co akuratnie curiosum stanowi, to rarytas jak się patrzy.

Podobno nad sprawą zaopatrzenia Wilna w wodę deliberują komisje miejskie. W każdym razie te obrady trwają już dawno.

Dla nikogo tajemnicą nie jest, że komisje miejskie w Wilnie walczą z zasadniczą trudnością, trudnością zebrania się. Jeśli się do niej dąży inną trudność, trudność rozwiązywania sprawy braku wody w mieście, która oczywiście do latwych nie należy, przysparza śmiało można, że jeszcze dużo wody w Wilni upłynie niż „wodziane” potrzeby przedmieść Wilna zasposokowane zostaną.

— Jak powiadam więc, na czekanie najlepszym przygotowani, chodzi tylko teraz o nadzieję, że woda kiedyś będzie. A dopóki nie w tej mierze nie postanowiono (nie postanowiono — tylko!), nadziei tej niema. Mik.

INFORMACJE

O ZNISZENIE NORMALIZACJI PRZEMIAŁU ŻYTA.

W tej sprawie „Młynarz Polski” pisze: W tym czasie, kiedy granica nasza jest otwarta dla wywozu żyta i maki, nierozumiem jest utrzymywanie nadal w swej mocy rozporządzenia o normalizacji przemian żyta.

— (a) Ultimatum dla banku drobnych handlarzy. Odbyło się zebranie wierzycieli likwidującego się banku drobnych handlarzy...

— (b) Kierownik apteki miejskiej zwolniony za kaucją. Jak się dowiadujemy aresztowany w związku z ujawnieniem nadużyć w aptece miejskiej...

— Teatr Miejski „Lutnia”. Koncert znakomitego kwartetu Glazunowa. W poniedziałek 9 września wystąpił po raz pierwszy w Wilnie znakomity kwartet Glazunowa...

— Odwołanie wieczorów Zuli Pogorzelskiej. Z powodu choroby artystki teatru Qui pro Quo Z. Pogorzelskiej zapowiedziane w Teatrze Lutnia dwa jej występy zostały odwołane.

— Plomien miłości. Miejski — Przenaczenie. Lux — z dymem pożarów. Piccadilly — Siedmy cud świata (Grobowiec najdroższej żony maharadży).

— Powojenny mężczyzna. Ognisko — Noce Florencji (Liliana i Dorota Gish). Świątówid — Nie ożenię się.

— Wycieczka litewskiego gimnazjum ryskiego do Wilna. Z początkiem roku szkolnego gimnazjum litewskie w Rydze...

— Gmina żydowska na rzecz ofiar walk w Palestynie. Na onegdajszym posiedzeniu zarządu gminy żydowskiej...

— Przedszkola Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki. Zarząd Koła Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki przypomina rodzicom dzieci w wieku od 4 do 7 lat...

— Kursy dla dorosłych przy gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego. Dyrekcja podaje do wiadomości słuchaczy, że rok szkolny już się rozpoczął...

— (o) Ułatwienie dla płatników podatków miejskich. Magistrat m. Wilna podaje do wiadomości, że podatki miejskie, jak również opłaty za elektryczność, wodę i kanalizację bez żadnych dopłat przyjmuje Komunalna Kasa Oszczędności m. Wilna...

Advertisement for Na rok Szkolny. Uczą się polecam materiały szkolne, rysunkowe i kreślarskie w wielkim wyborze na etającym do kasy urzęd. Na raty Szkołom i sklepom „Bratniej Pomocy” w dogodnych warunkach z odpowiednim rabatem. W. Borkowski, Wilno, Mickiewicza. 5 tel. 372. Filja S-to Jańska 1. tel. 371.

Advertisement for P. W. K. POZNAŃ!! ZARZĄD DOBRZ ROMANA ŻUROWSKIEGO FABRYKA SUKNA I KOCÓW. LESZCZKÓW ost. pocz. WAREŻ (Małopolska). uprasza o zwiedzenie sto ską firmy w Hali konfekcyjnej Nr 46 SAMO-DZIAŁY LODENY na ubrania — DERKI na konie, KOCE, BUNDY (burki) na wódr Stawuckich, PŁASZCZE MYŚLIWIECKIE, PLEDY. — Sprzedaż detaliczna wprost z fabryki. — Prosimy żądać pocztą cenników i próbek.

Pociąg najechał na wóz wojskowy

Wczoraj rano koło stacji kolejowej Orany pociąg pędzący idący z Warszawy do Wilna wpadł na przejeżdżający w tym czasie przez tor furgon wojskowy.

Na szczęście pociąg uderzył w tył wóz tak, że uległ on zdruzgotaniu. Natomiast żołnierzy siedzących na przedzie został wyrzucony na tor w odległości kilku metrów. Również bez szwanku wyszedł kon.

WYPADKI I KRADZIEŻE

— Kradzieże. Podczas nieobecności domowników z mieszkania Aleksandra Szikmana (Żelazna Chatka 18) skradziono 304 zł. i jeden dolar.

— (c) Taksówka wpadła na dorożkę. Na ulicy Turgielejskiej taksówka 14234 wpadła na stojącą na postoju dorożkę Hirsza Rabinowicza (Betelejska 4) W dorożce zostało uszkodzone pudło i tylne koło.

— (o) Pożar. We wsi Barańce gminy koloskiej powstał pożar który zniszczył 20 budynków.

— (o) Pożar. W Poklasztorzu w gminie olkieńskiej pożar zniszczył 3 domy.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Table with market data: Dewizy i waluty: Tranż, Sprz., Kupno, Dolary, Belgja, Kopenhaga, Budapeszt, Londondja, Holandia, Nowy-York, Oslo, Paryż, Praga, Szwajcaria, Sztokholm, Wiedeń, Włochy, Marka niemiecka.

SPRZEDAM magazyn z towarzeniem. Szczegóły w Biurze Reklamowym S. Grabowskiego Garbarska 1

RADJO.

Środa, dnia 4 września 1929 r. 11.56—12.05: Sygnał czasu z Warszawy i hejnał. 12.05—12.50: Gramofon. 12.50—13.00: Wystawa Poznańska mówi. 13.00—13.05: Komunikat meteorologiczny z Warszawy. 13.05—13.10: Program dzienny, repertuar i chwilka literacka. 13.10—13.15: Audycja dla dzieci. Koncert. 17.50—18.00: Ostatnie nowiny z PWK. 18.00—19.00: Transmisja z Warszawy. Koncert muzyki polskiej. 19.00—19.25: „Komunikacja powietrzna między Ameryką a Europą” odczyt wygł. dyr. Stanisław Romer. 19.25—19.45: Tygodniowy przegląd filmowy. 19.45—20.05: Program na dzień następnego i sygnał czasu z Warszawy. 20.05—20.30: „Chesterton o Dickensie” odczyt wygł. Tadeusz Łopalewski. 20.30—21.30: Transmisja z Warszawy. Koncert wieczorny. 21.30—22.15: Transmisja z Krakowa. Stuchowski literacki. 22.15—22.45: Transmisja z Warszawy. Komunikaty. 22.45—23.00: Muzyka taneczna z Poznania.

Rejestr Handlowy

DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO WCIĄGNIĘTO NASTĘPUJĄCE WPISY:

10298. I. A. Firma: „Skopor Józef”. Siedziba st. kol. Woro-pajewo, pow. Postawskiego. Przedmiot — bufet kolejowy. Firma istnieje od 1922 r. Właściciel Skopor Józef zam. tamże. 1217 — VI.
10299. I. A. Firma: „Solyjski Mejer”. Siedziba w Nowo-Swiecianach, pow. Święciańskiego. Przedmiot — sklep baka-lejno - spożywczy i maki. Firma istnieje od 1924 roku. Właściciel Solyjski Mejer zam. tamże. 1218 — VI.
10302. I. A. Firma: „Swirska Tajba”. Siedziba w Miadziole pow. Postawskiego. Przedmiot — sklep bakalejno - galanteryjny, spożywczy i obuwiu. Firma istnieje od 1929 roku. Właściciel Swirska Tajba zam. tamże. 1219 — VI.
10301. I. A. Firma: „Swerdlin Chona”. Siedziba w Radoszkowicach, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — sklep maki i kaszy. Firma istnieje od 1928 roku. Właściciel Swerdlin Chona, zam. tamże. 1220 — VI.
10300. I. A. Firma: „Sienko Bazyl”. Siedziba we wsi Jer-maki, gm. Gródeckiej, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — sklep spożywczo - galanteryjny. Firma ist-nieje od roku. Właściciel Sienko Bazyl zam. tamże. 1221 — VI.
10305. I. A. Firma: „Szejngrab Chasia”. Siedziba we wsi Borówki, gm. Woro-pajewskiego, pow. Postawskiego. Przedmiot — sklep bakalejno - galanteryjny i spożywczy. Firma istnieje od 1928 roku. Właściciel Szejngrab Chasia zam. tamże. 1222 — VI.
10312. I. A. Firma: „Zolnierowicz Julja”. Siedziba we wsi Bielewo, gm. Gródeckiej, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — sklep spożywczo - kolonialny i galanteryjny. Firma istnieje od 1927 roku. Właściciel Zolnierowicz Julja zam. tamże. 1110 — VI.
10311. I. A. Firma: „Zejgman Chiel”. Siedziba w Posta-wach. Przedmiot — sklep bakalejno - spożywczy. Firma ist-nieje od 1924 roku. Właściciel Zejgman Chiel zam. tamże. 1111 — VI.
10310. I. A. Firma: „Want Nachama”. Siedziba w Dokszy-cach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep spożywczy. Fir-ma istnieje od 1926 roku. Właściciel Want Nachama zam. tam-że. 1112 — VI.
10309. I. A. Firma: „Warkiel Pesia”. Siedziba w Dokszy-cach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep reszek blawat-nych. Właściciel Warkiel Pesia zam. tamże. 1113 — VI.
10308. I. A. Firma: „Treger Chasia”. Siedziba w Radosz-kowicach, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — cukiernia. Firma istnieje od 1929 roku. Właściciel Treger Chasia, zam. tam-że. 1114 — VI.
10307. I. A. Firma: „Tomaszewska Anna”. Siedziba w Le-biedzie, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — herbarciz-acja. Firma istnieje od 1929 r. Właściciel Tomaszewska Anna, zam. tamże. 1115 — VI.
10239. I. A. Firma: „Chodos Liza”. Siedziba w Miadziole, pow. Postawskiego. Przedmiot — sklep apteczny. Firma ist-nieje od 1929 roku. Właściciel Chodos Liza zam. tam-że. 1116 — VI.
10240. I. A. Firma: „Dameskin Sonia”. Siedziba w Dok-szycach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep spożywczy. Firma istnieje od 1926 roku. Właściciel Dameskin Sonia, zam. tam-że. 1117 — VI.

10241. I. A. Firma: „Dorochowicz Michał”. Siedziba we wsi Bierozowce, gm. Gródeckiej pow. Mołodeczańskiego. Przed-miot — sklep spożywczy. Firma istnieje od 1928 roku. Właści-ciel Dorochowicz Michał zam. tam-że. 1118 — VI.

10242. I. A. Firma: „Dorochowicz Mikołaj”. Siedziba w Chochle, gm. Gródeckiej pow. Mołodeczańskiego. Przed-miot — sklep bakalejno - spożywczy. Firma istnieje od 1929 r. Właści-ciel Dorochowicz Mikołaj zam. tam-że. 1119 — VI.

10243. I. A. Firma: „Epsztejn Izrael”. Siedziba w Podbro-dziu, pow. Święciańskiego. Przedmiot — sklep żelaza, farby, cementu i materiałów elektrycznych. Firma istnieje od 1925 roku. Właściciel Epsztejn Izrael zam. tam-że. 1120 — VI.

10244. I. A. Firma: „Frejdlin Boruch”. Siedziba w Lebie-dzie, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — sprzedaż dro-bnych towarów galanteryjnych. Firma istnieje od 1929 roku. Właściciel Boruch zam. tam-że. 1121 — VI.

10245. I. A. Firma: „Fejgiel Sonia”. Siedziba w Postawach, ul. Zarzečna 9. Przedmiot — sklep bakalejno - spożywczy. Firma istnieje od 1927 roku. Właściciel Fejgiel Sonia, zam. w Postawach, ul. Zarzečna 13. 1122 — VI.

10246. I. A. Firma: „Fabrykant Bejla”. Siedziba w Dokszy-cach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep spożywczo ga-lanteryjny. Właściciel Fabrykant Bejla zam. tam-że. 1123 — VI.

10247. I. A. Firma: „Frydman Frada”. Siedziba w Dokszy-cach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep bi awatny. Fir-ma istnieje od 1905 roku. Właściciel Frydman Frada zam. tam-że. 1124 — VI.

10248. I. A. Firma: „Gorsztejn Lipa”. Siedziba w Kraśnem n-Usza, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — sklep mięsa. Fir-ma istnieje od 1929 roku. Właściciel Gorsztejn Lipa zam. tam-że. 1125 — VI.

612. II. A. Firma: „M. Bohdanowicz — Rajówka — fabry-ka tektury, olejarnia i młyn”. Firma obecnie brzmi: Zakłady Przemysłowe Rajówka — Mieczysław Bohdanowicz”. Prowa-dzenie fabryki tektury, tartaku i mlynu. Prokura udzielona Oskarowi Wendorowi wygasa. Udzielono prokury Józefie Pru-szanowskiej, zam. przy ul. Zygmuntowskiej 18 - 3 w Wilnie. 1126 — VI.

5749. II. A. Firma: „Młyn Walcowy — Automat — M. Szejnberg, Z. Szejnberg, Benjamin Lande, M. Trocki, A. Me-chanik, R. Polaczek, i D. Polaczek S — ka”. zmienia się na: „Par owoy Walcowy Młyn — Automat w Lidzie Br. Dawid i Rubin Polaczek i Morduch Trocki S — ka”. Wspólnikami obec-nie są zam. w Lidzie: Dawid Polaczek przy ul. Suwalskiej 60, Rubin Polaczek przy ul. Suwalskiej 62 i Morduch Trocki przy Rynku 16. Wspólnicy Benjamin Lande, Alter Mechanik, Mejer i Zelman Szejnbergowie zbyli swe udziały na rzecz Dawida i Rubina Polaczeków i Morducha Trockiego i wystąpili ze spółki. Na mocy umowy dodatkowej z dnia 21 grudnia 1928 roku czas trwania spółki został ustalony na pięć lat z automatycznym przedłużeniem na dalszy okres pięcioletni, o ile za miesiąc przed upływem terminu nikt ze wspólników pozostałych nie zawiadomi rejeńtalnie o chęci wystąpienia ze spółki. Zarząd należy do wszystkich wspólników. Wszelkiego rodzaju akty, pełnomo-cnictwa, weksle i innego rodzaju dokumenty podpisują wszyscy wspólnicy pod stemplem firmowym, korespondencja zaś bie-żąca może być wysyłana względnie przyjmowana za podpisiem jednego ze wspólników. 1127 — VI.

10229. I. A. Firma: „Bielecki Lejzer”. Siedziba w Dokszy-cach, pow. Dziśnieńskiego. Przedmiot — sklep spożywczy i zboża. Firma istnieje od 1927 roku. Właściciel Bielecki Lejzer zam. tam-że. 1141 — VI.

10230. I. A. Firma: „Berensztejn Fajtel”. Siedziba w Rako-wie, pow. Mołodeczańskiego. Przedmiot — skład apteczny. Fir-ma istnieje od 1910 roku. Właściciel Berensztejn Fajtel zam. tam-że. 1142 — VI.

Od dnia 1 do 4 września 1929 r. włącznie będzie wyświetlany film:

„Przeznaczenie”

Według powieści Leo Belmonta. Dramat w 12 aktach krajowej produkcji. W rolach głównych: **Mała Marta: Biana Dodo i Mały Zbyszko: Musia Dajches.** Kasa czynna od godz. 5 m. 30. Początek seansów od g. 6-ej. W niedzielę i święta kasa czynna od g. 3 m. 30. Początek seansów od godziny 4-ej.

Wielki Kinematograf
Kulturalno-Oświatowy
SALA MIEJSKA
ul. Ostrobramska 5.

KINO-TEATR „HELIOS”
U W A G A. Wymarzona para kochanków, ulubienicy publiczności: VIL MA „ANKY” i RONALD COLMAN w fascynującym dramacie erotycznym **„PŁOMIEN MIŁOŚCI”** Rzecz dzieje się współcześnie. Atrakcyjna wyjątkowo fascyn. treść. Koncertowa gra. Nadzwyczajna wystawa. Wszczęśliwy sukces. Seansy o godz. 4, 6, 8 i 10, 15.

Kino - Teatr „Światowid”
ul. Mickiewicza 9.
DZIŚ! Aktualny i atrakcyjny film ilustrujący dzieje współczesnych garconek **NIE OŻENIE SIĘ** w rolach głów-nych czarująca LOIS MORAN i urodziwy NEIL HAMILTON. Urozmaicona atrakcja!!! Efektowne pomysły. Początek seansów 4, 6, 8 i 10, 15.

Winiarstwo
Wino, ul. Mickiewicza 7. Tel. 271.
PRZEDSTAWICIELSTWO FABRYKI **„H. CEGIELSKI”**
Sp. Akc. w Poznaniu.
Lokomotywy, wagony, walce szosowe, lokomobile, kotły parowe, konstrukcje żelazne, aparaty cukrownicze, maszyny rolnicze, odlewnie żelaza i stali.

Inżynier JAN GUMOWSKI

Winiarstwo, ul. Mickiewicza 7. Tel. 271.
PRZEDSTAWICIELSTWO FABRYKI **„H. CEGIELSKI”**
Sp. Akc. w Poznaniu.
Lokomotywy, wagony, walce szosowe, lokomobile, kotły parowe, konstrukcje żelazne, aparaty cukrownicze, maszyny rolnicze, odlewnie żelaza i stali.

POSADY

Francuzka

rodowita paryżanka z uniwersyteckim dyplomem, daje lekcje od 2 godz. Wielka 40. Internat. — 0

Francuzka

wykształcona i rutynowana poszukuje pokoju w zamian za lekcje. Św. Jakóbska 6 m. 5, róg Dąbrowskiego, od g. 2-4. -1

AVAVAVAV

KUPNO I SPRZEDAŻ

AVAVAVAV

Ford

mod. 26/27 nabyty 1928 r. Stan doskonały, sprzedam tanio. Wiadomość: Zakretowa 12-1. — 1

Akumulatory PETEA

już najtańsze. Sprzedaż, fachowe ładowanie i naprawa. Firma MICHAŁ GIRDA. Szopena 8 tel. 1677. 955E-0

KUPIE

okazyjnie stylowe meble gabinetowe. Oferty do adm. „Stowa” pod l. K. — 1

Lokomotywa

na kołach Lanca model 1916 roku, 12 KM na 10 atm. do sprzedania. Informacje: Wilno, Jagiellońska 8 m. 12, Biuro Techniczne, tel. 5-60. -y

Przyjmę

uczni na mieszkanie z utrzymaniem. Mickiewicza 30 m. 2. -1

Pokoje

duży i jasny dla inteligentnej osoby, Uniwersytecka 4-24

Hipoteczne

zabezpieczenia na ulokowaną gotówkę z łatwą solidnie Wileńskie Biuro Komissowo - Handl. Mickiewicza 21, tel. 152, 965E-8

KAPITAŁY

procentują najlepiej i najpewniej ulokowane są przez Wileńskie Biuro Komissowo - Handl. Mickiewicza 21, tel. 152. -z

INTERNAT

Tow. Wychow. Oświatowego „PRZYSZŁOŚĆ” dla uczniów szkół średnich, przyjmujące nowo-wstępujących na warunkach przystępnych. Wilno, ul. Zarzečna 5-a tel. 11-49. †

WILLA z 16 pokojów

ze wszelkimi wygodami elektrycznymi, wspaniałym ogrodem, 10 km od Wilna. Sprzedaje się w Nowo-Wilejce. Willa znajduje się o 1 i pół km. od stacji i niedaleko rzeki. Obiekt 1 i pół dziesięcin, budynek i ogród owocowy. Dowiedz się w Biurze Ogłoszeń S. JUTANA. Wilno, Niemiecka 4 tel. 222. — 0

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, iż zostały otwarte **WARSZTATY ŚLUSARSKO-TOKARSKIE, FREZER-SKIE, MECHANICZNE I WODOCIĄGOWE**, pod firmą **Konstanty Stempkowski** przy ul. GARBARSKIEJ Nr 2/4. Wykonują zamówienia na roboty żelazno-konstrukcyjne a także przyjmuje do naprawy wszelkiego rodzaju maszyny, części samochodowe oraz wszelkie drobne obstarunki. Zlecenia wykonują się iachowo pod kierownictwem samego właściciela, mającego dłu gotelną praktykę w tym zawodzie. Z poważaniem **KONSTANTY STEMPKOWSKI**.

Pierwsze źródło WĘGLA

sprowadza GÓRNOŚLĄSKIEGO konc. **GIESCHE S. A. Katowice.** Kopalnie: Cleofas, Frankowice, Wilhelm, Carmer i Richthofen. Jagiellońska 6, tel. 14-97. Dostawa od 1 tony w wozach plombowanych.

Przyjmę na mieszkanie

z utrzymaniem jedną lub 2 uczennice z inteligentnej rodziny. Trojskiwka opieką zapewnioną, suchy, światły pokój, pianino. Wszelkie wygody z łazienką. Telefon N. 736 od godz. 9-ej do 4-ej. Adres: Ul. Śluckska 15. 519E-0

Poszukujemy mieszkania

parterowego, kilkupokojowego, na zakład przemysłowy w okolicy ul. Garbarskiej, Tatarskiej, Mostowej, Arsenalskiej Oferty do administracji „Stowa” pod S. S.

Place nad morzem

blisko miasta i stacji od 3.000 zł. i na rozpiętę Sprzedaje — Makowski Wejherowo — ul. Klasztorna 10.

LEKARZE DENTYSTY

MARYA Ożyńska-Smolka Choroby jamy ustnej, sub K. L. Plombowanie i usuwianie zębów bez bólu. Porcelanowe i złote korony. Szuczne zęby. Wojskowym, urzędnikom i uczącym się zniżka. Ojarna 4 m. 5. Przyjmuje: od 8-1 i od 4-7. Wyzd. Zdr. Nr. 3

Mieszkanie

dla uczniów z całym utrzymaniem. Opieka zapewniona. Uniwersytecka 4 m 6 Świętorzecka, — z

Pensjonat CYWILNY

Wilno, Benedyktynska 2, tel. 17-03, poleca pokoje za utrzymaniem

AKUSZERKI

Akuszerka Smiatowska oraz Gabinet Kosmetyczny usuwa zmarszczki, piegły, wgrzybiałości, brodawki, kuzajki, wypadanie włosów. Mickiewicza 46 m. 6.

Kosmetyka

Urode kobieca doskonale odświeża, usuwa jej skazy i braki Gabinet Kosmetyczny Lecznicy w sp. i skórze. Przy- asyentki Klimek- iście: Od 9-11-13-7 go. Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. Sztuczne opalenie cery. Leczenie włosów od wypadania i łupieżu.

DOKTOR A. Blumowicz

Choroby weneryczne, Lecznicy w sp. i skórze. Przy- asyentki Klimek- iście: Od 9-11-13-7 go. Wilno, Mickiewicza 31 m. 4. Sztuczne opalenie cery. Leczenie włosów od wypadania i łupieżu.

PODRĘCZNIKI SZKOLNE

do wszystkich Zakładów Naukowych poleca w wielkim wyborze **KSIĘGARNIA Wacława Mikulskiego** WILNO. WILEŃSKA 25. TEL. 664. Ponadto kupuje, sprzedaje oraz zamienia Podręczniki używane Zamówienia z prowincji załatwia odwrotnie. - 0

Biuro doradcze samochodowe „Auto-Expert”

S. z. o. o. POD KIEROWNICTWEM **STEFANA Hr. TYSZKIEWICZA** WARSZAWA. — Tel. 538-83. — PIĘKNA 4. Ekspertyzy techniczne, porady i pośrednictwo przy kupnie samochodów nowych i używanych. Organizacja i kierownictwo komunikacji samochodowych warszawskich i garażów. Asekuracje.

OD 7. DO 19. WRZEŚNIA IX. TARGI WSCHODNIE W LWOWIE

DOROCZNY ZJAZD WYSTAWCÓW, NABYWCÓW I ZWIE DZIAJĄCYCH Z CAŁEJ POLSKI I 24 PAŃSTW OBcych.

DZIAŁ MASZYN ROLNICZYCH, DZIAŁ SAMOCHODÓW OSOBOWYCH I CIEŻAROWYCH, DZIAŁ BUDOWNICTWA BETONOWEGO, DZIAŁ PRZYBORNICTWA I URZĄDZEN DLA WARSZTATÓW REKODZIELNICZYCH. GRUPA JAPONSKA (138 FIRM). TARG HODOWLANI KONI REMONTOWYCH I LUKSUROWYCH, BYDŁA ZARODKOWEGO, RASOWEJ TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC. TARG DROBIU, GOLEBI I KROLIKÓW.

50 proc. zniżka kolejowa w drodze powrotnej ze Lwowa dla przyjezdnych za okazaniem karty stałego wstępu na Targi. 25-procentowa zniżka na polskich liniach lotniczych. Stałe karty wstępu do nabycia po cenie zł. 12 — w biurach „Orbisu” i Targów Wschodnich.

Przydziel kwatery na głównym dworcu we Lwowie. Informacje w Zarządzie Targów Wschodnich, Lwów, plac wystawowy. Telefon 9-64, 77-97 i 77-98.

ROMUNT

Na ustronnym szlaku

(powieść)

Obecny rotmistrz, syn jego, zdradził w pierwszych latach młodości, pewne cechy umysłowości swego dziada. Mając zamiłowanie do nauk technicznych, chciał zostać inżynierem. Nie było to odpowiednim, według zdania ojca, dla potomka rodu szlacheckiego... nieco świeżej daty, oddał go do szkoły humanistycznej, a potem na wydział prawny jednej z wyższych uczelni w Petersburgu. Po pomyślnym ukończeniu nauk, wynikło nieporozumienie między ojcem a synem. Marzeniem starszego Solumina było ujrzeć kiedyś syna swego na stanowisku wysokiego dygnitarza państwowego, ale ten o wstąpieniu do służby cywilnej, słysząc nie chciał, wolał wstąpić do wojska. Wierzył w ojczyznę, cerkiew i cara, po klęskach pierwszej rewolucji i wojny japońskiej ta wiara się zachwiała. Okrzepła znów za dni Stolypina, w którym zbawce Rosji widział. Rozstrój w życiu państwowym i niepowodzenia wielkiej wojny przyćmiły ją ponownie, przestał wierzyć w zwycięstwo, przesładowały go czarne przewidzenia, obudziła się skłonność do pesymizmu.

— Teraz czas byś nam wynik dnia jutrzejszego wyróżył i nasze własne losy, — zawołał Tobolenski wesoło.

— Wybrańcy Opatrzności przedwcześnie nie giną, mówił Solumin zdumany. Dnia jutrzejszego jeszcze nie widzę, lecz myślę, że będzie... dobrze, dodał po pewnym wahaniu. Wachmistrz Malickiego jutro bym do szeregu nie wkluczał, złowieszczą ma gwiazdę, niech się do naszej konstelacji nie zbliża.

— Dajcie spokój gusłom, przerwał Ginwił niecierpliwie, ja wróżb słuchać nie lubię. Odgadywanie przyszłości bywa przypadkiem wynikiem, jak wygranie losu na rulecie. Solumin byłby dobrym mężem dla mojej małżonki, roiliby razem i dziwy różne wyróżyli. Ile razy mi mówiła: wystregaj się tego, nie narażaj na tamto, bo zginięsz. I nie zginałem! „Nienarażaj się bo zginięsz!” Ja się nigdy nie narażam, ale lepiej zamknąć trumny wieko nad sobą niż się ciągle obawiać własnego cienia. Dobry wódz nie tylko słowem, lecz i przykładem żołnierza zagrzawać powinien a jego samego zgiełk walki porwała. Co jest piękniejszego na wojnie, jak dobry atak konnicy. Wichrem leci człowiek naprzód, jak ognista trąba powietrzna, a każdy nerw w nim gra i drga huraganu nastrojem. Myślę że każdy kozak z temperamentem to samo czuje, choć wypowiedzieć nie umie.

— Wątpię, odzrekł Tobolenski, co do mnie na posternku wytrwam, do ataku pójdę, gdy trzeba ale nie powiem by mi gwizd kul był miłszy od dźwięków bałajki.

— Słuchaj przestrogi osoby miłującej, żony, bywa pozytecznym, mówił Solumin. Po co masz jutro pułk prowadzić do ataku? ja cię w tem wyczę, twoje miejsce jako dowódcy oddu ku, tu przy sztabie i telefonach.

— Wrócę wnet, po wykontaniu ataku.

— Ciebie namiętność gna na pole walki. Złą jest zabawa z tańcem śmierci.

— Nie zwracaj mi głowy, przerwał Ginwił wesoło, do czarnowidzów i niepowodzeńców żywiwoła niechęć czuje a ciebie cierpieć muszę, starego druha. Idźmy teraz spać i wam i mnie wypocznę przed robotą się przyda.

Solumin wolałby samotności uniknąć nawet wesoła pustota Tobolenskiego dziś go nieniużyła, odprowadził kolegę do mieszkania. Niestety i on pragnął wypoczniku, pożegnał go tedy po kilku chwilkach i wracał do siebie. Zwątpienie, które Ginwił nazywał matką przegranej, pesymizm, który go tak gniewał, owładnęły dziś jego duszą. Na kilka stajen tylko sięga wzrok ludzki, rozum ludzki ogarnia horyzonty nie co szersze ale jest ograniczony. W granicach globu wolno człowiekowi wyprawić przedziwne harce ale granic tych nikt żywy nie opuści. Rozum ludzki jest zdolny rozwiązać mnogie zagadki — zagadnień bytu nigdy nie rozwiąże. Człowiek, marna cma jednolitościwa, miałby być szczytem istnienia? On, który pamięta o bydlęciu, o zbożu w polu, który się wtrąca w porządki przyrody, czasem mądre, czasem głupio, bywa skłonny odczuwać wiarę w Istotę najwyższą czuwającą nad światą losami, dla tego że jej wrokiem ogarnąć nie może?

Jeno czy Bóg nieodwrócił oblicza swego od ziemi, czy nie oddał ją pod

władzę innych mocy? Rosją różni ludzie rządzą, mniej i więcej zdolni, ma li i więcej, żli i dobrzy ale Bóg się nią opiekował. Od roku do roku, od stulecia do stulecia wzrastała w potęgę blask i sławę. Dziś co? Car, sztandar na rodu sponiewierany, wojsko, ostoja państwa pobite, rozkład wewnętrzny kraj trawić zaczyna. Czy to moc za zwycięzca? Baala wyganił Eljasz z wzyń Izraela, łatwe to było zadanie. Baal nie ujmował się za służę swoje, nie było głosu, ani kłoby odpowiedział, gdy wzywał imienia jego. Jahwe wysłuchał wołania Eljaszowego. Na prośbę jego, widomym znakiem objawił moc swojej faski. I mógł Eljasz pojmać proroki Baala i pobić je nad potokiem Cison a było ich czterystu pięćdziesięciu mężów. Ach, z jaką przyjemnością on by sam coś podobnego uczynił. Niestety, dziś odwrotnie, Jahwe milczy, gdy wołamy Panie zmiluj się nad nami, „Hospodi pomiluj”, a studzy Baala rają mają na ziemi i świecą zwycięstwo.

Kto przegrał ten zły, tak uczy moralność wywołona. Cerkiew nie pozwała cześć ani Baala ani Arymana... spróchniała jest cerkiew Pitrima i Barnaby*), a Aryman dziś bodaj władcą globu ziemskiego.

Wszedł do swojej izby — ciepło było, światło płonęło. W kuchni spał ordynans, słycał było miarowy oddech jego, nie spał, on mu dziś niepotrzebny. Spójrz na ścianę, skąd iko

ny, dawniej czczone, po klęsce Warszawskiej, Brzeskiej, Kowieńskiej, Wileńskiej pojeźdował... Padł na kolana, chciał się modlić... Do kogo? Bóg się od świata odwrócił, Rosję opieki swej pozbawił. Zwątpienie mu serce tworzy, opadły go harpie, płonące siarke połyka. Wstał a pot zimny perlił się mu na czole.

Usiadł na fotelu. Wielkim wysiłkiem woli na inne tory zwrócił myśl swoją, przerobił w głowie całe wojskowe zadanie na dzień jutrzejszy, poczem znów pograżył się w zadumę. Czujże że spać nie będzie lecz znużenie przemogło, sen mu zmrużył powieki, śnił.

Światło zgasło, w pokoju ciemno, ale przez okno wpadał blask zorzy. Ogarbia moc widzenia... ofensywa zostanie uwiecznioną powodzeniem.

Na tle zorzy mignął cień kształtu smoka, jak płachta czarna, głowa z rogami, twarz jakby ludzka, oczy płoną jak węgle, brzydki uśmiech na twarzy. Drgnął, to tylko trwało sekunde, zorza zwolna zaśnia.

Książę? Zginię. Wachmistrz Malicki... Czy go ostrzedz? Na nie się nie przyda, — zle duchy harują w powietrzu, nie przebrana jest moc ich wojska.

On sam? Żyw zostanie — pod skrzydłami Arymana... Zdziwił się, gdy znów oczy otworzył — światło płonęło, jak przedtem.

Ginwił po wyjściu kolegów, jeszcze raz przejrzał cały plan ofensywy. W pół godziny potem, wszedł Mikołaj.

— Niech książę się rozbiere i spać

położy, rzekł, mamy jeszcze trzy godziny czasu. Książę spojrzal na niego badawczo, — był spokojny, pogodny, widać dobrej myśli.

— Ja się rozbiereć nie będę, tak trochę spoczne. Wyciągnął się na łóżku, nakrytem pledem, — co mówią ludzie o jutrzejszej robocie?

— Idą chętnie, wszyscy wiedzą że księcia kule nie biorą. Kula, jak pszczoła, nie ugryzie tego kto zna na nią słowo. A gdy lew na przedzie i w zającu serce rośnie.

— A nasze kozaki to nie zające, to dobre wilki, rzekł książę z zadowoleniem, zwyciężymy.

— Tyle czasu Niemiec nas grał, pora byśmy go za łeb wzięli.

Toj hore, toj boronuje.

A wsich Bóż równuje, teraz wybiła nasza godzina.

— Tak jest, tak się stanie, odzrekł książę jakby w dół zapatrzonej — teraz trzeba odpocząć — dodał po chwili i tobie spać pora.

— Choć buty księciu zdejmie.

— Nietrzeba, dziś i tak dobrze, jutro wypłynię się lepiej.

Książę zasnął. Mikołaj nucał cicho, tylko co wypowiedzianą zwrotkę, porządkował rzeczy księcia przez czas jakiś — co mu nigdy nie szło raźnie. Gdy skoczył robofe, stanąwszy przed obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej odmówił krótką modlitwę i przeżegnał się kilkakrotnie, jał się do snu gotować, wyszedł do sąsiedniego pokoju.

— Niech książę się rozbiere i spać